

kteříž v případě potřeby vycpává (»polstert«), tedy vypraví je až k úplnému upotřebení, ježto obecenstvu musí býti ponecháno úplně na vůli, aby si při objednávání nějaké soupravy nebo jednotlivých kusů nábytku mohlo voliti k tomu podstavce přiměřené právě tak, jako způsob vycpání, t. j. zda má být povrch hladký či prošíváný, nebo jako látku, kterouž čalouník zpravidla sám již na skladě má, nebo po ruku chová vzorek její. Co se týče však otázky, může-li čalouník přijímati objednávky a prodávati kompletní zařízení do pokojů, sluší upozorniti na to, že čalouník, který spolu neohlásil obchod nábytkem a z obchodu toho daň neplatí, oprávněn jest nabízetí jen na prodej kusy nábytku vycpané žíněmi a pod., kdežto přejímáti a prodávati součástky zařízení nevycpané, jako jsou: stoly, židle, skříně, postele atd. smí toliko truhláři nábytku nebo obchodníci nábytkem (obch. a živn. komora linecká). Malíři pokojů nesmí čalouniti stěny v pokojích a stropy čalouny papírovými; naopak dlužno t. zv. špalírování (t. čalounění s papírovými čalouny, tapetami) vzhledem ku povaze potřebných prací přípravných považovati za práci čalounickou (obch. a živn. komora pražská).

Čalouník oprávněn jest též připravovati koberce na pohovky, na podlahy, pokrývky z vlnovky (flanelu), záclony a pod., smí též obchod vésti těmito předměty a není při tom obmezen na zboží, jež by snad jenom sám zhotovil. (Obch. a živn. komora celovecká). Dále přináleží dozajista čalouníkům a dekoratérům i právo míti na skladě veškery ony předměty, jichž jest potřebí k vyzdobení nějakého bytu, a prodávati z nich ony, jež dáti mají na objednanou výzdobu obydlí, nesmějíce však přece samostatného obchodu předměty těmito provozovati. K těmto předmětům patří dozajista i obrazy, jež nemajíce zvláštní umělecké ceny označeny bývají všeobecně jako obrazy nábytkové a jichž se všeobecně užívá jen jako předmětů ozdobných. Na venkově vůbec asi bude málokdy se jednati o jiné obrazy. Od živnostenského umělého obchodu obrazy musí se však různiti příležitostný prodej jednotlivých starých nebo nových obrazů majících cenu uměleckou (obch. a živn. komora vídeňská; sb. »Freyova a Marešova« str. 532 a násl.).

Živnost deštníkářská.

Živnost deštníkářská náleží ku živnostem řemeslným a provozuje se obyčejně od žen, nehledě k rozsáhlejším podnikům, po továrnicku provozovaným. Hůlky k deštníkům a slunečnicům odebírají se pravidelně od soustružníků, dráty pak z továren, kdežto hlavní práci při živnosti této, potahování deštníků a slunečniců, obstarávají ženy. Že živnost tuto ve smyslu § 14 č. 8 řádu živn. počítati jest k řemeslným živnostem, kterýmiž se všeobecně zabývají ženy, vyplývá i odtud, že by důsledkem pojímání opačného byly téměř úplně ženy ze samostatného provozování živnosti právě naznačené vyloučeny, což by zajisté v rozporu bylo se skutečnými poměry, jakož i s doslovem a jasnými intencemi shora vzpomenutého předpisu řádu živnostenského. Názor prohlašující, že zhotovení kostry při deštníku nebo slunečnicu jest zvláštní řemeslnou a hlavní prací zároveň, slušelo by pokládati za správný s tou podmínkou, že by vyrábětel deštníků nepotahoval jen deštníky a slunečníky, nýbrž i kostru onu zhotovil sám. Než podmínka tato nedochází všeobecného splnění, a naopak většina obchodních a živnostenských komor konstatuje v dobrozdáních svých, že podstavce na deštníky odebírají se pravidelně z továren, že tedy

jich deštníkáři nezhotovují. Nehledě k tomu však jest moment tento nerozhodným, ježto se otázka platnosti nebo neplatnosti ustanovení § 14 č. 8 novely k řádu živn. i vzhledem k živnosti deštníkářské netočí kolem toho bodu, kterou manipulaci sluší považovati za práci hlavní a kterou za práci vedlejší a zdalíž ku zrobení podstavce potřebí jest pracovní síly mužské čili nic, prostě jde jen o tu skutečnost, provozují-li všeobecně živnost tuto ženy (rozh. min. obch. ze dne 11. prosince 1884 č. 31.652). Pro rozsah oprávnění deštníkářů nemá význam, z jakých látek zhotovují deštníky a slunečníky; příslušným oprávněným majitelům živnosti deštníkářské ponechána jest naopak svobodná volba látky; rovněž neodporuje ani v nejmenším řádu živnostenskému volnost toho, aby deštníkáři mohli výrobky svými, jakož i výrobky cizími obchod vésti. Leč nesmějí rozšiřovati tohoto oprávnění svého i na obchod holemi na procházku, jestliže speciálně a dle předpisu neohlásili obchod tímto zbožím u úřadu živnostenského; nelze se dovolávati nějakého obyčeje spočívajícího v dřívějším živnostenském právu a ospravedlňovati takto rozšíření živnosti této i na hole ku procházkám z toho důvodu, jelikož novela k řádu živnostenskému vyslovuje zásadu příslušného ohraničení co do rozsahu jednotlivých živností (dobrozdání obch. a živn. komory linecké, sb. »Freye a Mareše č. 964.)

Živnost elektrotechnická.

Ministerstvo obchodu zmocněno bylo § 24 řádu živn. k tomu, aby kromě živností vypočítaných ve druhé hlavě řádu živn. ještě jednotlivé další živnosti podrobilo koncessi a stanovilo podmínky k nabytí jich (§ 24 č. 1 řádu živn.). Na základě těchto zákonných ustanovení bylo min. nařízením ze dne 25. března 1883 č. 41 ř. z. a ze dne 20. prosince 1883 č. 188 ř. z. předepsáno, že živnostenské provádění závodů k výrobě a vedení elektřiny k účelům osvětlení, převodu sil a k jinakému živnostenskému a domácímu upotřebení, jakož i živnostenské provozování takovýchto podniků vázáno jest koncessí, kterouž udílí politická vláda zemská. Ten, kdo zamýšlí živnost tuto osobně provozovati nebo převzítí technické vedení její, musí — splně podmínky předepsané k nabytí kterékoli živnosti koncessní — vedle toho i předložiti průkaz žádoucí odborné způsobilosti vysvědčením některé technické školy odborné nebo nějakého příhodného odborného učiliště, nebo výkazem o tom, že byl po delší dobu zaměstnán v oboru elektrotechnickém. Při udělení koncesse budiž zřetel věnován především jen místním poměrům a ohledům, jež vyhledává dohled policejní. Provozovárna určená k této živnosti schválena býti má po řízení ediktálním, kteréž upraveno jest blíže v řádu živnostenském (§ 24 živn. ř.). K vyšetření provozováren závodu elektrotechnického buďtež přizváni odborníci. Projektovaným závodem elektrotechnickým ani jeho schválením ani konečně jeho prováděním nesmí býti zejména poškozeno vedení telegrafické. Shledá-li se snad poškození podobné, povinny jsou úřadové telegrafní naléhati na odstranění příčin jeho. Až do vydání jakéhosi zvláštního regulativu pro provádění a provozování vzpomenutých závodů mají úřadové živnostensští v těžších případech, zejména kde jedná se o převod sil, prostřednictvím politického úřadu zemského předložiti konaná šetření ministerstvu obchodu a vyžádat si dobrozdání jeho prve, než provozovárna schválení dojde (srv. Rakouské právo živnostenské od Dra Al. Heilingra str. 233, pozn. 2). Výnosem ministerstva obchodu ze dne 8. dubna 1893 č. 64.315 z r. 1892 vyhlášeny byly podmínky k udělení koncesse pro plavbu pro-